

Miljødirektoratet
post@miljodir.no

Deres referanse
Vår referanse 2017/159-91 432.1 LAN
Saksbehandler Line Andersen, tlf. 61 26 60 71

Dato 30.06.2017

Vern av tidligere Hjerkinnskytefelt, herunder ny verneforskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark - Fylkesmannens tilrådning etter høring

Fylkesmannen sender med dette sin tilrådning til verneformer, grenser og forskrifter for vern av tidligere Hjerkinnskytefelt. Fylkesmannen tilrår følgende:

- Utvidelse av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark med ca. 128,6 km², Dovre og Lesja kommuner
- Opprettelse av nytt Hjerkinnskytefelt landskapsvernområde på ca. 48,0 km², Dovre kommune
- Utvidelse av Fokstugu landskapsvernområde med ca. 0,77 km², Lesja kommune

Tilrådingen innebærer også at et område på 0,80 km² i Fokstugu landskapsvernområde inngår i utvidelsen av nasjonalparken og et område på 1,35 km² i Fokstugu landskapsvernområde inngår i nytt Hjerkinnskytefelt landskapsvernområde.

Det ble lagt fram to vernealternativer til høring. Snøheimvegen er tidligere er skilt ut i en egen prosess i Stortinget som skal gjøre endelig vedtak høsten 2017. Stortinget har for øvrig sluttet seg til prosjektplanen for naturrestaureringsarbeidet gjennom flere tidligere budsjettvedtak og presiserte i forbindelse med behandlingen av Snøheimvegen høsten 2013, at de øvrige vegene skal tilbakeføres i tråd med prosjektplanen. Klima- og miljødepartementet ba imidlertid i brev av 2. juli 2015 om at det ene høringsalternativet skulle åpne for at også Vålåsjøhøvegen og vegen inn til Vesllie skal kunne bestå. Å beholde Vålåsjøhøvegen og/eller vegen inn til Vesllie vil kreve at Stortinget fatter et nytt vedtak. Fylkesmannen tilrår at alle de tre vegstrekningene består og vår tilrådning om grenser, verneformer og bestemmelser gjenspeiler dette. Vi har lagt ved et alternativt vernekart uten Snøheimvegen for det tilfellet at Stortinget vedtar at vegen skal tilbakeføres. For det tilfellet at Stortinget skulle fastholde at Vålåsjøhøvegen og/eller vegen inn til Vesllie skal tilbakeføres, tilrår Fylkesmannen grense mellom nasjonalpark og landskapsvern i området rundt disse strekningene som i vernealternativ 1 til høring. Tilsvarende har Fylkesmannen utarbeidet et tilhørende alternativt sett med verneforskrifter som tar høyde for at disse vegstrekningene skal tilbakeføres, jf. eget vedlegg.

Forslaget ble sendt på lokal og sentral høring 1. februar 2017 med ordinær frist 7. april 2017 og med utvida frist for kommunene og fylkeskommunen til 25. april 2017. Forslaget om ny verneforskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark ble i tillegg sendt på høring til kommuner, fylkeskommuner, grunneiere og rettighetshavere som er berørt av eksisterende nasjonalpark, samt til lokale, regionale og nasjonale organ, og organisasjoner som kunne ha interesse av forslaget. Endringer i nasjonalparkforskrifter er i all hovedsak knyttet til vern av tidligere Hjerkinnskytefelt, men forskriften

er i tillegg noe modernisert og justert blant annet når det gjelder ferdselsreguleringer samt at et par opplagte mangler er rettet opp. Fylkesmannen mottok totalt 61 høringsuttalelser (50 uttalte seg til forslaget om vern av tidligere Hjerkinnskytefelt og 22 uttalte seg til ny verneforskrift for hele Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark). Fylkesmannen har gjennomført en bred og omfattende prosess der berørte kommuner, fylkeskommune, etater, organisasjoner, grunneiere og andre rettighetshavere, samt brukere av området har vært involvert gjennom møter, herunder åpne møter, og befaringer. Reiselivs- og landbruksinteressene har blitt involvert i særlig grad og det er gjennomført full konsekvensutredning for disse to temaene. Fylkesmannen har opprettet og samarbeidet med en bredt sammensatt referansegruppe. Ved oppstart av verneplanprosessen ble det også opprettet et kontaktutvalg for samordning av de ulike planprosessene som berørte området samt naturrestaureringsprosjektet.

Fylkesmannens hovedinntrykk fra høringen er at det er bred oppslutning om å opprette nye verneområder i tidligere Hjerkinnskytefelt og til hovedgrepet om å skjerme de indre arealene av hensyn til naturverdiene, særlig villreinen, herunder også å sikre villreintrekket inn i området. De fleste høringsinstansene tar utgangspunkt i vernealternativ 2 som åpner for at de tre nevnte vegene skal bestå. Et mindretall støtter vernealternativ 1, men at Snøheimvegen beholdes jf. de faglige anbefalingene om dette.

Fylkesmannen vil ved denne tilrådingen om vern peke spesielt på følgende:

Bakgrunnen for verneplanen er Stortingets vedtak fra 1999 om å nedlegge Hjerkinnskytefelt, tilbakeføre det til naturen og innlemme det i eksisterende verneområder. Stortingsvedtaket i 1999 ble gjort i forbindelse med opprettelsen av Regionfelt Østlandet og nedleggelsen var et viktig avbøtende tiltak. Opprettelsen av nytt Regionfelt Østlandet innebar et svært stort naturinngrep, og tapet av naturverdier i det nye øvingsfeltet skulle kompenseres med gjenvinning og vern av naturverdier på Dovrefjell. Det viktigste delformålet med vedtaket var videre å bedre forholdene for villreinen.

De indre delene av området utgjør sammen med øvrige deler av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, et stort og tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem der artene villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn har en nøkkelrolle på toppen av næringskjeden. Området har en særlig viktig funksjon som leve- og trekkområde for villreinstammen i Snøhetta (østområdet). Verneverdiene er ellers knyttet særlig til kalkrike naturtyper, fugleliv, landskap, kulturminner og kvartærgeologiske forekomster. Karplantefloraen er særdeles artsrik, noe som skyldes forekomsten av kalkholdige bergarter, næringsrikt jordsmonn og stor variasjon i klimatiske og hydrologiske forhold. Dette har historisk sett vært et viktig fjellrevområde, noe stor tetthet av gamle fjellrevvitner om, og Dovrefjell huser i dag Norges største fjellrevbestand etter omfattende tiltak for å reetablere bestanden.

Kunnskapsgrunnlaget om villrein og ferdsel i dette og resten av Snøhetta villreinområde er solid. Hovedgrepet i denne verneplanen er å sikre trekket inn i foreslåtte verneområder og å skjerme de indre delene av området mot økt ferdsel. Hovedutfordringene er ferdselen gjennom Stroplsjødalen (i eksisterende nasjonalpark nord for området) og ferdselen på Snøheimvegen, som utgjør to lineære barrierer på tvers av det viktige villreintrekket inn på Hjerkinnsplatået. I den forbindelse er også områdene rundt Kolla viktige, herunder trekket sørøst for Kolla forbi Storranden og videre inn mot Grisungdalen og Vålåsjøhø. Villreintrekket inn i området er viktig for å opprettholde rotasjonstrekket rundt Snøhettamassivet slik at villreinens funksjonelle bruk av landskapet i villreinområdet (til kalving, sommerbeite og vinterbeite) kan bevares.

Fylkesmannen har gjennom verneplanprosessen tatt inn en rekke lokale tilpasninger i standardforskriftene for hhv. nasjonalpark og landskapsvernområder. Fylkesmannen har lagt spesielt stor vekt på å utforme forskriftene slik at de gir tilstrekkelig rom for både beitebruken og reiselivets bruk av området i framtida.

Fylkesmannen anbefaler at området vernes som nasjonalpark og landskapsvernområder. Fylkesmannens tilrådning etter høring har tatt utgangspunkt i vernealternativ 2. Dette innebærer mer landskapsvern framfor nasjonalpark sammenlignet med vernealternativ 1. Verneformen nasjonalpark er valgt for de indre delene av området, for å verne mot nye inngrep og for at forvaltningsmyndigheten skal ha tilstrekkelige muligheter til å styre ferdsel av hensyn til sårbare arter, herunder villreinen.

Fylkesmannen tilrår at verneformen biotopvern ikke benyttes. Dette vil gi færre verneområder og en bedre arrondering. Fylkesmannen vurderer det også slik at biotopvern ikke er en egnet verneform langs Snøheimvegen ut fra naturmangfoldloven § 38, fordi biotopvernområdet ligger som et smalt areal på tvers av trekkorridorene for villreinen og utgjør kun en liten andel av helårs beiteområder. Det bør i utgangspunktet ikke ligge veier i nasjonalparker, jf. naturmangfoldloven § 35. Det finnes imidlertid noen unntak fra dette, som i Jotunheimen og Rondane nasjonalparker. Fylkesmannen mener det ikke skal gi uheldige presedensvirkninger om deler av Snøheimvegen blir liggende i nasjonalpark, ut fra den helt spesielle forhistorien og også anbefalingene om å opprettholde vegen med et strengt skyttelbussregime som den beste løsningen for villreinen gitt det premisset at Snøheim turisthytte ble gjenåpnet i 2012. Fylkesmannen tilrår at Snøheimvegens første del ligger i landskapsvernområdet, men mener det er avgjørende at den indre delen av vegen ligger i nasjonalparken.

Med utgangspunkt i vernealternativ 2 tilrår Fylkesmannen etter høring å utvide landskapsvernet ytterligere mot Vålåsjøhø på bekostning av nasjonalpark. Fylkesmannen tilrår også noe mer areal uten vern ved Tverrfjellet, for å gi noe mer rom uten vern i området rundt Hjerkin. Videre tilrår Fylkesmannen justeringer i grensa mellom nasjonalpark og landskapsvern ved Grisungen og åpner med dette for at Vålåsjøhøvegen kan beholdes ca. 750 m lenger og over våtmarksområdet mellom Storslågavatnet og Simontjønnin, for å imøtekomme beitebruksinteressene. Fylkesmannen tilrår imidlertid at området ved Vesllie og vestover vernes som nasjonalpark for å kunne styre ferdselen i dette området av hensyn til villreintrekket fra Kolla og videre innover Grisungdalen og mot Vålåsjøhø. Sistnevnte område vernes da delvis som i vernealternativ 1 til høring. Et smalt belte opp mot Kolla ved Storranden på ca. 0,3 km² tilrås også vernet som nasjonalpark av hensyn til dette villreintrekket, og ikke landskapsvern som foreslått i høringen.

Fylkesmannen tilrår at Snøheimvegen beholdes jf. kunnskapsgrunnlaget og Miljødirektoratets tilrådning av 22. februar 2017. Det er basert på to helt vesentlige forutsetninger. For det første må det sikres en stabil drift av skyttelbussen, herunder avklarte forhold rundt eierskap til og vedlikehold av vegen. For det andre er det viktig at kjøring utenom busstidene og annen ferdsel på vegen holdes på et lavest mulig nivå. Det er helt avgjørende for Fylkesmannens tilrådning at skyttelbussregimet fungerer i overskuelig framtid. Dersom noe skulle oppstå slik at skyttelbussen ikke lenger bidrar til å redusere barriereeffekten av Snøheimvegen for villreinen, må det gjøres en ny vurdering der det å fjerne hele Snøheimvegen må være et alternativ. I den sammenheng bør også videre drift av Snøheim turisthytte vurderes opp mot villreinhensynet.

Anbefalingene om å bevare Snøheimvegen med et strengt skyttelbussregime forutsatte at en ikke etablerer bruk eller andre lineære inngrep som gir barrierer eller vesentlig negativ påvirkning på villreinen. En tilrådning om å også opprettholde Vålåsjøhøvegen og vegen inn til Vesllie er i motstrid med dette. Hensynet til både landskap og naturmiljøet tilsier også at disse vegene bør tilbakeføres. Fylkesmannen ser på den annen side beitenæringens behov for å beholde disse vegstrekningene. Fylkesmannen tilrår derfor, etter en grundig vurdering og avveining mellom ulike hensyn, at både Vålåsjøhøvegen og vegen inn til Vesllie blir liggende. Vålåsjøhøvegen er den som i vesentlig grad benyttes i forbindelse med tilsyn og sanking sammenlignet med de to øvrige strekningene. For vegen inn til Vesllie er det hensynet til enkel adkomst inn til inngjerda og overflatedyrka areal her som har veid tungt. Disse kvea benyttes under sanking og vil også ikke minst kunne være verdifulle i situasjoner med tap av beitedyr til jerv, dersom det oppstår behov for å ha beitedyra gående på

inngjerda areal over lengre tid for bl.a. å vurdere skadeomfang. Dersom vegen beholdes er det avgjørende at alle bygningene i Vesllie fjernes, fordi det kun er aktuelt med landskapsvern i området rundt vegen og kvea ut fra den samlede inngrepssituasjonen. Dette innebærer at en mister hjemmel for å kunne styre bruken av en gjenværende bygning her. Fylkesmannen legger til grunn at det heller ikke vil være behov for å sette opp noen ny tilsynsbu i dette området i framtida jf. konsekvensutredningen for landbruket. Videre er det også avgjørende at området videre vestover vernes som nasjonalpark for bedre å kunne ivareta villreintrekket fra Kolla og videre innover Grisungedalen. Fylkesmannen vil også peke på at det bør gjennomføres avbøtende tiltak i form av å legge ned nye rør/stikkrenner under veglegemet på aktuelle plasser langs Vålåsjøhøvegen for å gjenopprette en mer naturlig vannhusholdning i de mest verdifulle naturtypelokalitetene som ligger nær eller inntil denne vegstrekningen, herunder også delstrekningen over våtmarksområdet mellom Grisungvatna.

I Einøvlingen, midt inne i den delen av området som tilrås vernet som nasjonalpark, ligger det en dam fra 1960-tallet som aldri har vært i bruk. Dammen er et sivilt anlegg og omfattes derfor ikke av planen for tilbakeføring av skytefeltet til naturområde. Siden de øvrige delene av skytefeltet nå blir restaurert, tilrår Fylkesmannen ut fra naturvern hensyn at dammen også tilbakeføres. Det innebærer at vannstanden synker med 1 m og at overflatearealet på Einøvlingsvatnet reduseres fra ca. 476 til ca. 375 mål. Området ligger høyt og naturlig revegetering vil skje svært sakte, særlig i ny eksponert strandsonen. Fylkesmannen mener en bør betrakte spørsmålet om tilbakeføring av dammen i et langt tidsperspektiv, men at det også vil være viktig å fylle på med masser i delområder og påskynde revegeteringen for å avbøte det visuelle inntrykket som følge av tilbakeføringen. Tilbakeføring av dammen vil i tillegg fjerne behovet for tilsyn og ev. motorferdsel på barmark i forbindelse med nødvendig vedlikehold/utbedringer av dammen.

Fylkesmannen tilrår flere endringer i forskriftene etter høring, blant annet at det tas inn en hjemmel for å kunne tillate oppsetting av nye tilsynsbuer i forbindelse med beitebruk etter søknad. Videre er det gjort flere grep som forenkler ferdselsreguleringene betraktelig og slik at dette innebærer mindre restriksjoner på ferdsel. Det er også gjort noen justeringer knyttet til datoer for ferdsel og motorferdsel som imøtekommer flere høringsuttalelser, herunder også DNT Oslo og omegn sitt ønske om å bytte åpningstid på Snøheim fra juni til noe lenger ut i oktober. Det er tatt inn hjemler for Forsvarets nødvendige lavflyging i området, med unntak for nasjonalparken i den sårbare kalvingsperioden for villrein, jf. sentral avtale. Hjemler fra biotopvern forskriften om motorferdsel på Snøheimvegen er overført til verneforskriften for hhv. nasjonalparken og landskapsvernområdet. Bestemmelsene knyttet til jernbanen er justert og nødvendige bestemmelser for videre drift av målestasjonen ved Svåni er tatt inn. For øvrig er det mindre språklige endringer, samt tilpasninger til tilrådsingen om å tilbakeføre Einøvlingsdammen.

Når det gjelder framtidig forvaltning legger Fylkesmannen til grunn at Dovrefjell nasjonalparkstyre får myndighet for den foreslåtte utvidede delen av nasjonalparken og den utvidede delen av Fokstugu landskapsvernområde. Fylkesmannen anbefaler videre at styret får tilbud om å ha forvaltningsmyndighet for det nye Hjerkin landskapsvernområde.

Fylkesmannen er opptatt av at det settes av tilstrekkelige ressurser til den framtidige forvaltningen og oppsynet med verneområdene, herunder til arbeidet med å innarbeide dette området i en revidert utgave av forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell. Bruken av området krever også et aktivt oppsyn som bidrar med informasjon, veiledning og kontroll i tillegg til dokumentasjon og overvåking av de spesielle naturverdiene. Det er etter Fylkesmannens vurdering behov for ekstra ressurser til dette.

Fylkesmannen viser til at vern kan gi økte muligheter for verdiskapning og visse former for næringsutvikling. Samtidig er det slik at det arealmessige handlingsrommet blir avgrenset i kommuner som får en høy andel av sitt areal vernet. Fylkesmannen har derfor i tidligere høringsuttalelse til både Kommunal- og regionaldepartementet og Miljøverndepartementet (nå

Klima- og miljødepartementet) bedt om at det blir utløst ekstra inntekter årlig gjennom inntektssystemet til slike kommuner. Fylkesmannen er fortsatt av samme oppfatning.

Avslutningsvis vil Fylkesmannen peke på følgende:

- Denne verneplanen bør følges av en ny prosess der en ser på mulighetene for å slå sammen nytt Hjerkinns landskapsvernområde med eksisterende Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinns landskapsvernområder, som i henhold til tilrådingen vil få felles grense i området nord for Hjerkinns fram til fylkesgrensa mot Sør-Trøndelag. Formålet med en slik prosess er å forenkle verneområdeforvaltningen både for brukerne og forvaltningen selv, ved å redusere antall verneområder. Det er også behov for å fornye den gamle verneforskriften fra 1974. Det kan være naturlig at en slik etterfølgende prosess også omfatter en vurdering av en mer naturlig avgrensning mellom nytt Hjerkinns landskapsvernområde og eksisterende Fokstugu landskapsvernområde, eventuelt en sammenslåing av disse, herunder også en fornying av gjeldende verneforskrift for Fokstugu landskapsvernområde.
- Foreliggende tilråding omfatter deler av Snøhetta villreinområde. For å ivareta villreinområdene i Snøhetta, Knutshø og Rondane er det hensiktsmessig å se verneområdene her i sammenheng. Under høringen er det kommet forslag om å legge ned turisthytta Reinheim og fjerne tilhørende stier og løyper av hensyn til villrein. Fylkesmannen anbefaler at det etter overvåkingsprosjektet i Snøhetta avsluttes ved årsskiftet 2017/2018, vurderes hvilke tiltak som kan være aktuelle for å bedre betingelsene for villrein i hele villreinområdet, herunder vurderinger om Reinheim turisthytte. Det er viktig at relevante aktører som DNT, villreinnemnda og villreinutvalget inngår i ev. prosesser.
- Grensen for tilrådte verneområder er lagt sammen med grensa for eksisterende Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinns landskapsvernområder, som ligger på østsiden av jernbanen. Dette er gjort for, gjennom vern etter naturmangfoldloven, å legge til rette for at gamle trekkveger for villreinen kan gjenåpnes og at villreinområder som tidligere utgjorde et sammenhengende villreinområde på den måten kan bindes sammen igjen. Det er allerede lagt til rette for det samme lenger sør, der jernbanen og E6 går gjennom Fokstumyra naturreservat og Fokstugu landskapsvernområde. Det er svært viktig å vurdere muligheten for tiltak for å knytte sammen tidligere sammenhengende villreinområder dersom det f.eks. skal gjøres større investeringer på infrastrukturen over Dovrefjell i framtida.

Vedlagt følger Fylkesmannen sin oppsummering av høringsuttalelsene med tilrådingen.

Alle høringsuttalelser og referat fra møter er tilgjengelige på internettsida fylkesmannen.no/hjerkinns.

Kopi av dette brevet sendes også til grunneiere og rettighetshavere, kommuner, fylkeskommuner, andre offentlige myndigheter som kan ha særlig interesse i verneforslaget og berørte nærings-, naturvern- og friluftslivsorganisasjoner, til orientering. Fylkesmannen gjør oppmerksom på at det er anledning til å kommentere denne tilrådingen. Eventuelle merknader skal sendes direkte til Miljødirektoratet med kopi til Fylkesmannen.

Med hilsen

Sigurd Tremoen

Vebjørn Knarrum
avdelingsdirektør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Vedlegg:

Oppsummering av høring og tilråding om vern fra Fylkesmannen i Oppland

Adresseliste

<i>Lokal og regional høringsliste, e-postadresser:</i>		
Dovrefjell nasjonalparkstyre	Sekretariatet	fmoppost@fylkesmannen.no
Dovrefjell nasjonalparkstyre	v/ Bengt Fasteraune, leder	bengt.fasteraune@dovre.kommune.no
Dovrefjell nasjonalparkstyre	v/ Hilde Frankmo Tveråen	Hilde.F.Tveraen@folldal.kommune.no
Dovre kommune		postmottak@dovre.kommune.no
Dovre kommune	v/ Bernhard Svendsgard	bernhard.svandsgard@dovre.kommune.no
Lesja kommune		postmottak@lesja.kommune.no
Lesja kommune	v/ Marit Svanborg	marit.svanborg@dovre.kommune.no
Lesja kommune	v/ Hanne Alstrup Velure	hannev@online.no
Oppdal kommune		post@oppdal.kommune.no
Folldal kommune		postmottak@folldal.kommune.no
Tynset kommune		postmottak@tynset.kommune.no
Sunndal kommune		post@sunndal.kommune.no
Rauma kommune		postmottak@rauma.kommune.no
Nesset kommune		postmottak@nesset.kommune.no
Oppland fylkeskommune		postmottak@oppland.org
Sør-Trøndelag fylkeskommune		postmottak@stfk.no
Møre og Romsdal fylkeskommune		post@mrfylke.no
Hedmark fylkeskommune		postmottak@hedmark.org
Fylkesmannen i Hedmark		fmhepost@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Møre og Romsdal		fmmrpostmottak@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag		fmstpostmottak@fylkesmannen.no
Statskog SF	v/ Trond Berger	tbe@statskog.no
Dovre fjellstyre		dovre@fjellstyre.no
Lesja fjellstyre		lesja@fjellstyre.no
Sunndal fjellstyre		sunndal@fjellstyre.no
Nesset fjellstyre / Eresfjord og Vistdal statsallmenning		nesset@fjellstyre.no
Bevar Dovrefjell mellom istidene	v/ Sverre Løvaas	advokat@teknobyen.no
Norsk villreinsenter nord		post.nord@villrein.no
Norsk villreinsenter nord	v/ Jo Skorem	jo.skorem@villrein.no
Norsk villreinsenter nord	v/ Ingrid Nerhoel	ingrid.nerhoel@villrein.no
Norsk moskussafari		safari@1q.no
Joramo bygdeallmenning	v/ Solfrid Lien	joramo@fjellnett.no
Lesja grunneierlag	v/ Arild Rolstad	a-rolst@online.no
Lesja heimrast	v/ Arild Rolstad	a-rolst@online.no
Lesja Røde Kors Hjelpekorps	v/ Asbjørn Espeseth	asbjorn.espeseth@idrettsforbundet.no
Lesjaskog heimrast	Knut Krokrud	krokrudk@online.no
Lesjaskog viltlag	Knut Krokrud	krokrudk@online.no
Lesja JFF	v/ Detlef Schnepel	Detlef.Schnepel@gmail.com
Dalsida Hytteeigerforening	v/ Johan Borchregvink	johanborchregvink@outlook.com
Jora beitelag	v/ Endre Amundgård	Endre.Amundgard@dovre.kommune.no
Håkon Furuhovde		haafuru@online.no
Reindøl beitelag	v/ Tor Egil Selsjord	tor.selsjord@dovre.online.no
Sørhella beitelag	v/ Jon H Hågå	j-h-haag@online.no

Heimfjellet beitelag	v/ Jo Mosenden	jo.mosenden@hotmail.no
Lesja beitesamlag	v/ Kari Selsjord	kselsjor@online.no
Lesja Sau og Geit	v/ Ola Hareland	ola@lesja.net
Bjørli-Lesja næringslag	v/ Aasmund Kolstad	post@kolstadgard.no
DNT Oslo og omegn		post@dntoslo.no
DNT Oslo og omegn	v/ Jan Erik Reiten	jan.reiten@dntoslo.no
Kristiansund og Nordmøre Turistforening		turist@knt.no
Naturvernforbundet i Nord-Gudbrandsdal	Tom Ording Dahl	tom.dahl@fjellnett.no
Dovre bondelag	v/ Bjørnhild Vigerust	bvigerust@gmail.com
Grødalen hytteeierlag	v/ Hilde Pape	hildepape@live.no
Grøvdalen Grunneierlag	Marit Hjellmo	marit.hjellmo@sunndal.kommune.no
Jenstad	Kari Marie Jenstad	kari.jenstad@sunndals.net
Reinsutvalget i Sunndal	Kari Marie Jenstad	kari.jenstad@sunndals.net
SNO Sunndalsøra		ola.eirik.bolme@miljodir.no
Røymo og Grøvdalen hytteeierlag	Erling Watten	e-watten@hotmail.com
Sunndal aktivum AS		post@sunndal-aktivum.no
Sunndal Bondelag	v/ Anders Øverås	anders.overas@sunndals.net
Sunndal JFF	v/ Ole Kristian Løvik	ole.kristian.lovik@sunndals.net
Sunndal landbruksforum	v/ Tove Ørsund	tove.orsund.nilsen@sunndals.net
Sunndal nasjonalparksenter	v/ Janne Merete Rimstad Seljebø	janne.seljebo@gmail.com
Dovre næringsforening	v/ Anne Stine Ekre	fjellstua@hjerkind.no
Sunndal næringselskap AS		post@suns.no
Sunndal Røde Kors Hjelpekorps	v/ Astrid Uv Gravem	astridug@gmail.com
Sunndal Sau- og geitalslag	v/ Kåre Langseth	Kare.Sigurd.Langseth@hydro.com
Sunndal vilt- og fiskelag	v/ Halvard G. Hagen	Halvard.hagen@sunndals.net
Torbudalen hytteeierforening	v/ Sverre Åge Reiten	sarei@statoil.com
Torbudalen hytteeierforening		post@torbudalen.no
Hjerkindhus hotell		post@hjerkindhus.no
Hjerkind fjellstue & fjellridning		fjellstua@hjerkind.no
Hjerkind fjellstue & fjellridning	v/ Martin Hjerkind	martin.ekre@hjerkind.no
Kongsvold fjeldstue		post@kongsvold.no
Fokstugu fjellstue		post@fokstugu.no
Snøheim turisthytte	v/ Kjell Hjelldødegård	snoheim@turistforeningen.no
Hageseter turisthytte		post@hageseter.no
Hjelldøseter		info@hjelldøseter.no
Dovregubbens hall		info@dovregubben.no
Furuhaugli turisthytte	v/ Stein Pedersen	post@furuhaugli.no
Trolltun gjestegård		post@trolltun.no
Dombås fjellskole		post@fjellskole.no
Dombås motell		rimufo@hotmail.com
Pilegrimssenteret Dovrefjell		hajada@online.no
Magalaupe camping		camp@magalaupe.no
Moskus safari Dovrefjell	v/ Knut H. Granlund	post@moskus-safari.no
Trollstua	v/ Øyvind Frich	post@trollstua.com
Kvistli islandshester		post@kvistli.no
Funkibator	v/ Geir Arne Hageland	gah@funkibator.no
Norway Husky / Dahlen Husky	v/ Terje Dahlen	info@norway-husky.no
Grisungen sameie	v/ Hans Nørstebø	hans@norstebø.net
Nasjonalparkriket	v/ Tatjana Breda-Gulbrandsen	tatjana@nasjonalparkriket.no
Knut Berg-Domås		knutbd@live.no

Moskusstuggu		moskusstuggu@online.no
Klaas van Ommeren		post@folldalvekst.no
Hans Bjørner Talleraas		hans-bjorner.talleraas@dovre.kommune.no
Brynjar Berge		brynjar60@hotmail.no
Lars Børve	nasjonalparkforvalter	fmoplbo@fylkesmannen.no
Carl Bjurstedt	nasjonalparkforvalter	fmopcsb@fylkesmannen.no
Astrid Hvam Helset		astrid@vigga.no
<i>Nasjonal høringsliste, e-postadresser:</i>		
Den Norske Turistforening		info@turistforeningen.no
Friluftslivets fellesorganisasjon		post@frifo.no
Friluftsrådernes Landsforbund		friluft@online.no
Framtiden i våre hender		post@framtiden.no
Kommunenenes sentralforbund		ks@ks.no
Luftfartstilsynet		postmottak@caa.no
Natur og Ungdom		info@nu.no
Norges Naturvernforbund		naturvern@naturvernforbundet.no
NHO Reiseliv		post@nhoreiseliv.no
Norges Bondelag		bondelaget@bondelaget.no
Norges fjellstyresamband		nfs@fjellstyrene.no
Norges geologiske undersøkelse		ngu@ngu.no
Norges vassdrags- og energidirektorat		nve@nve.no
Norges Handikapforbund		nhf@nhf.no
Norges hundekjørerforbund		sled-dog@nif.idrett.no
Norges Hytteforbund		norges@hytteforbund.no
Norges Idrettsforbund		nif-post@idrettsforbundet.no
Norges Jeger og Fiskeforbund		njff@njff.no
Norges Luftsportsforbund		post@nlf.no
Norges Miljøvernforbund		nmf@nmf.no
Norges Orienteringsforbund		nof@orientering.no
Norges Skogeierforbund		post@skogeier.no
Norsk bergindustri		epost@norskbergindustri.no
Norsk Biologforening		post@bio.no
Norsk Bonde- og småbrukarlag		post@smabrukarlaget.no
Norsk Botaniske forening		post@botaniskforening.no
Norsk Organisasjon for terrengsykling		vernearbeid@nots.no
Norsk Orkideforening		cattleya@orkideer.no
Norsk Ornitologisk Forening		nof@birdlife.no
Norsk Sau og Geit		nsg@nsg.no
Norsk Zoologisk Forening		nzf@zoologi.no
Norskog		firmapost@norskog.no
SABIMA		sabima@sabima.no
WWF-Norge		wwf@wwf.no
Arbeids- og sosialdepartementet		postmottak@asd.dep.no
Forsvarsdepartementet		postmottak@fd.dep.no
Landbruks- og matdepartementet		postmottak@lmd.dep.no
Kommunal- og moderniseringsdepartementet		postmottak@kmd.dep.no

Nærings- og fiskeridepartementet		postmottak@nfd.dep.no
Samferdselsdepartementet		postmottak@sd.dep.no
Avinor AS		post@avinor.no
Riksantikvaren		postmottak@ra.no
Direktoratet for mineralforvaltning		mail@dirmin.no
Forsvarsbygg		post@forsvarsbygg.no
Forsvarsbygg	v/ Pål Skovli Henriksen	pal.henriksen@skifte.no
Forsvarsbygg	v/ Line Stabell-Selvaag	Line.Stabell.Selvaag@forsvarsbygg.no
Statens kartverk		firmapost@statkart.no
Landbruksdirektoratet		postmottak@landbruksdirektoratet.no
Stedsnavnetjenesten for Midt-Norge		post@sprakradet.no
Stedsnavnetjenesten for Østlandet og Agderfylkene		post@sprakradet.no
Vegdirektoratet		firmapost@vegvesen.no
Jernbanedirektoratet		post@jernbanedirektoratet.no
Bane NOR		postmottak@banenor.no
NSB hovedadministrasjonen		
UiO, Biologisk Institutt		postmottak@ibv.uio.no
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet		post@nmbu.no
By- og regionforskningsinstituttet NIBR		nibr@nibr.no
Norsk institutt for naturforskning		firmapost@nina.no
Norsk institutt for kulturminneforskning		post@niku.no
Norsk institutt for skog og landskap		post@skogoglandskap.no
NTNU, Naturvitenskap og teknologi		postmottak@nt.ntnu.no
NTNU, Ringve botaniske hage		ringve.botaniske@vm.ntnu.no
NTNU, Vitenskapsmuseet		post@vm.ntnu.no
UiO, Naturhistoriske museer og botanisk hage		postmottak@nhm.uio.no
Universitetet i Bergen		post@uib.no
Universitetet i Tromsø		postmottak@uit.no
Utmarkskommunenes sammenslutning		ve@lundogco.no
Statskog SF		post@statskog.no
Statnett SF		firmapost@statnett.no
Statkraft SF		info@statkraft.no
Villreintrådet i Norge	v/ Øystein Landsgård	oystein@villrein.no
Statens naturoppsyn	v/ Arne Johs. Mortensen	arne.johannes.mortensen@miljodir.no
Statens naturoppsyn		postmottak@miljodir.no
<i>Kopi til:</i>		
Klima- og miljødepartementet		postmottak@kld.dep.no

<i>Postadresser, lokalt nivå:</i>			
Nasjonalparkriket Reiseliv AS		Ola Dahls gate 1	2670 Otta
INARDO		Postboks 172	2659 Dombås
Oppdal safari		O. Skasliens vei 10	7340 Oppdal
Moskus safari Dovrefjell	v/ Knut H. Granlund		2660 Dombås
Jan Åge Olsen-Bye		Vestsidevegen 820	2660 Dombås
Dahlen Husky	v/ Terje Dalen	Høgsandmelen 80	9027 Ramfjordbotn
Moskusstuggu overnatting og kultursenter	v/ Odd Morten Taagvold	Postboks 27	6456 Skåla
Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø	Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Postboks 4710 Sluppen	7468 Trondheim
Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø	v/ Marit Rolstad, leder	Søre Rolstad	2665 Lesja
Snøhetta villreinutvalg	v/ Per Skotvedt, sekretær	Boks 57	6601 Sunndalsøra
Allmenningsstyret i Dovrefjell	v/ Henry Baukhol Ruste	Øverbygdsveien	2662 Lesja
Dombås Røde Kors hjelpekorps	v/ Bjørn Håvard Midtskog	Kjørrhovda 13	2660 Dombås
Lesja Røde Kors hjelpekorps	v/ Guro Storheil Nordsletten		2667 Lesjaverk
Lesja og Lesjaskog bondelag	v/ Ole Bjørner Flittie	Romsdalsvegen 2078	2666 Lora
Lesja og Dovre bonde- og småbrukerlag	v/ Odd Gråberg		2665 Lesja
Dovre sau og geitlagslag	v/ Lill Ingunn Killi		2660 Dombås
Dovre beitelag	v/ Bjørn Idar Selsjord		2660 Dombås
Dovre jeger- og fiskerforening		Nedre Ryhus	2662 Dovre
Oppdal Sten AS		Kåsvegen 2	7340 Oppdal
<i>Postadresser til enkeltpersoner og rettighetshavere, tidligere Hjerkinnskytefelt:</i>			
Hans Nørstebø		Romsdalsvegen 322	2665 Lesja
Bjørn og Snefrid Ødegård		Romsdalsvegen 314	2665 Lesja
Jon Nørstebø		Årbogvegen 33	2665 Lesja
Laurits Fokstugu		Trondheimsvegen 1050	2660 Dombås
Anne Elisabeth Sønstebø og Tore Amundgård		Romsdalsvegen 232	2665 Lesja
Ola John og Ragnhild Brækken		Kjøremgrenda	2665 Lesja
Per og Kari Oddveig Nørstebø		Romsdalsvegen 292	2665 Lesja
Irene og Endre Amundgård		Romsdalsvegen 276	2665 Lesja
Ola Sønstebø		Årbogvegen 115	2665 Lesja
Lasse G. Sønstebø		Romsdalsvegen 260	2665 Lesja
Hildegunn Berg-Domås		Blæstervegen 65	2660 Dombås
Ola Bergeton Killi		Øverbygdsvegen 797	2660 Dombås
Per G. Lund Larsen		Jørgens vei 19	1386 Asker
Asbjørn Bentsdal		Kjørrhovda 1	2660 Dombås
Ola Jo Botheim			2665 Lesja
Arild og Marit Rolstad		Søre Rolstad	2665 Lesja
Thomas Kronberget		Smiuvegen 9	2660 Dombås
Ola Rolstad		Rolstadvegen 48	2665 Lesja
Mari Solberg Scott		Klubben 94	5914 Isdalstø
Geir Lae Solberg		Tomineborgveien 36	3011 Drammen

Ronny Tennfjord		Stette	6260 Skodje
Torbjørn Moen		Ljoshaugvegen 12	2660 Dombås
Arne Ekren			2660 Dombås
Emil Ola Taarud			2662 Dovre
<i>Postadresser, regionalt nivå:</i>			
Mjøsen Skog		Postboks 84	2601 Lillehammer
Statens vegvesen	Region øst	Postboks 1010	2605 LILLEHAMMER
Opplandskraft		Postboks 1098	2605 Lillehammer
Eidefoss AS		Postboks 160	2684 Vågå
Statkraft Energi	Region Midt-Noreg	Gaupnegrاندane	6868 Gaupne
Oppland Energiverk		Postboks 1145	2605 Lillehammer
Folkeaksjonen Redd Dovrefjell	v/Sven Ola Hådi		2665 Lesja
FNF Oppland		Postboks 368	2602 Lillehammer
Naturvernforbundet i Oppland		Postboks 368	2602 Lillehammer
Norsk ornitologisk forening, Oppland		Postboks 87	2601 Lillehammer
Hedmark og Oppland fuglehundklubb	v/ Ludvig Gråtrud	Honnavegen 14	2665 Lesjadal
Fuglehundklubbenes forbund (FKF)	v/ Ellen Bakke Dobloug	Fartvegen 270	2324 Vang H
John Berge		Skogveien 11	2636 Øyer
Dovrefjell fuglehundklubb	v/ Jo Halgunset		2660 Dombås
Lesja Dovre fuglehundskole	v/ Ludvig Gråtrud	Honnavegen 14	2665 Lesja
Norsk hundekjørerforbund		Postboks 5000	0840 Oslo
Oppland bondelag		Kirkegata 70	2609 Lillehammer
Oppland bonde- og småbrukarlag		Industrigata 56	2619 Lillehammer
Oppland sau og geit	v/ Pål Kjørstad	Moarusta 13	2647 Sør-Fron
Bevar Dovrefjell mellom istidene		Stette	6260 SKODJE
<i>Postadresser, nasjonalt nivå:</i>			
Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon		Postboks 1378 Vika	0114 Oslo
Norsk Biologforening		Postboks 1066 Blindern	0316 Oslo
Norsk Bergindustri		Postboks 7072 Majorstuen	0306 Oslo
Norsk Industri		Pb 7072 Majorstuen	0306 Oslo
NSB hovedadministrasjonen		Prinsensgt. 7-9	0048 Oslo
Universitetet for miljø- og biovitenskap			1432 Ås

Grunneiere og rettighetshavere i eksisterende Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark:

Statskog SF	Søren Thornæs vei 10	7800 NAMSOS
FURU NINA ELISE	PROFESSOR DAHLS GATE 1	0355 OSLO
TORSKE JOHN	TORSKEVEGEN 15	6612 GRØÅ
SVISDAL PÅL	FJELLGARDSVEGEN 639	6613 GJØRA
GRAVEM TROND	SUNNDALSVEGEN 3106	6613 GJØRA
MELKILD LARS OLAV	VINNAVOLLVEGEN 60	6612 GRØÅ
HJELLMO MARIT	HJELLMOVEGEN 127	6613 GJØRA
RØYMO ANNE GRETE AKLESTAD		6613 GJØRA
Statskog SF	Søren Thornæs vei 10	7800 NAMSOS
FURU NINA ELISE	PROFESSOR DAHLS GATE 1	0355 OSLO
GRAVEM SIVERT	TOSTENBAKKEN 26	6416 MOLDE
STRÅBØ ANDERS		6613 GJØRA
FORSETH GEIR	FJELLGARDSVEGEN 629	6613 GJØRA
HAFSÅS GRETHE JORUNN ERIKSON		6613 GJØRA
BJØRBEEK LARS	HJELLVEGEN 15	6613 GJØRA
BJØRBEEK ENDRE		6613 GJØRA
ØRSUND TOVE	MUSGJERDVEGEN 29	6613 GJØRA
GRAVEM TRON ARNE	MUSGJERDVEGEN 55	6613 GJØRA
MUSGJERD JENS	MUSGJERDVEGEN 140	6613 GJØRA
BJØRBEEK DAG	MUSGJERDVEGEN 25	6613 GJØRA
FAHLE MARIT HOEM	SUNNDALSVEGEN 1680	6612 GRØÅ
BJØRNHJELL OLE MAGNE HUSBY	HOÅSVEGEN 690	6612 GRØÅ
TØFTE OLE	SUNNDALSVEGEN 1284	6612 GRØÅ
FLATVAD KNUT	SUNNDALSVEGEN 1254	6612 GRØÅ
FLATVAD RITA DYRNES	SUNNDALSVEGEN 1254	6612 GRØÅ
BAKK ESBEN	SUNNDALSVEGEN 1180	6612 GRØÅ
HOÅS ENDRE ATLE	HOÅSVEGEN 347	6612 GRØÅ
BERG ANNA HILDUR GRØDAL		6612 GRØÅ
BERG ERIK		6612 GRØÅ
GRØDAL IVAR	GRØAVEGEN 4	6612 GRØÅ
LEANGEN RANDI ELISABETH	HOVENVEGEN 636	6600 SUNNDALSØRA
TORSKE ERIK	TORSKEVEGEN 18	6612 GRØÅ
HOLTHE JAN ERIK	HOVENVEGEN 636	6600 SUNNDALSØRA
BREDESEN JØRGEN OLAV TORSKE	TORSKEVEGEN 12	6612 GRØÅ
BAKKEN PER	LØYKJAVEGEN 29	6612 GRØÅ
TANGEN ODDBJØRN	HOVENVEGEN 389	6600 SUNNDALSØRA
TANGEN ANITA	HOLSVEGEN 10	6600 SUNNDALSØRA
RAMSVIK KJETIL MORTEN	HOLSVEGEN 10	6600 SUNNDALSØRA
HEGGSET ELIN HOVEN	HOVENVEGEN 462	6600 SUNNDALSØRA
KRISTIANSEN ODD HARALD	ØYAVEGEN 6	6600 SUNNDALSØRA
KRISTIANSEN LARS GUNNAR	HOVENVEGEN 450	6600 SUNNDALSØRA
MÆHLE MARIANNE	HOVENVEGEN 417	6600 SUNNDALSØRA
MÆHLE MAGNUS	HOVENVEGEN 403	6600 SUNNDALSØRA
TANGEN ODDBJØRN	HOVENVEGEN 389	6600 SUNNDALSØRA

HOLSBØVÅG ELDBJØRG	HOVENVEGEN 365	6600 SUNNDALSØRA
RØD ASBJØRN	HOVENVEGEN 369	6600 SUNNDALSØRA
LØVSLETTEN OLE PETTER	FURUGRENDA 70	6611 FURUGRENDA
FURU IVAR HELGE	HAGAVEGEN 29	6600 SUNNDALSØRA
FURU IVAR HELGE	HAGAVEGEN 29	6600 SUNNDALSØRA
FURU GUNNAR OLAV	FURUGRENDA 34	6611 FURUGRENDA
MIKKELSEN SVERRE	FURUGRENDA 26	6611 FURUGRENDA
MIKKELSEN JANNE	FURUGRENDA 26	6611 FURUGRENDA
LARSEN TOM HENRIK	FURUGRENDA 18	6611 FURUGRENDA
FURU JOHN KRISTEN	FURUGRENDA 63	6611 FURUGRENDA
FURU JOHN KRISTEN	FURUGRENDA 63	6611 FURUGRENDA
FURU LARS	IVAR SELJEDALS GATE 24	6600 SUNNDALSØRA
FURU LARS A.		
GJELDNESSYNNØVE	KVITURVEGEN 6	6600 SUNNDALSØRA
KOPPERSTAD JON OLAV	LEITEVEGEN 14	6098 NERLANDSØY
KOPPERSTAD ODDBJØRN MAGNE	GAMLE GODESETVEIEN 10	4032 STAVANGER
WOLFF MAGNHILD KOPPERSTAD	LØYPEVEGEN 14	6012 ÅLESUND
TRÆDAL GRETE MARIE	KVITURVEGEN 9 B	6600 SUNNDALSØRA
DRUGLI GINA	KOMETVEGEN 10	6419 MOLDE
STATKRAFT ENERGI AS	Lilleakerveien 6	0283 OSLO
LINSETH OLA	LITLDALSVEGEN 541	6600 SUNNDALSØRA
DRUGLI GINA	KOMETVEGEN 10	6419 MOLDE
TØFTE-FURU OLE	LITLDALSVEGEN 707	6600 SUNNDALSØRA
JENSTAD KARI MARIE		6613 GJØRA
DRAGSETH ODDVAR	GJØRASMOEN 10	6613 GJØRA
AALBU TROND	ÅLBUSGRENDA 43	7340 OPPDAL
AALBU HENRIK	ÅLBUSGRENDA 17	7340 OPPDAL
RASMUSSEN MOGENS JUUL	Sunnalsvegen 938	7340 OPPDAL
AALBU DORDI	Sunnalsvegen 938	7340 OPPDAL
GRØTTE ODD OLAV		7340 OPPDAL
FROTVEIT ØIVIND	SUNNDALSVEGEN 1164	7340 OPPDAL
NERHOEL ERIK	Spælavegen 1119	7340 OPPDAL
UV ODD ROALD	SPÆLAVEGEN 1250	7340 OPPDAL
UV HANS OLE	SPÆLAVEGEN 1185	7340 OPPDAL
UV ELISABETH	SPÆLAVEGEN 1185	7340 OPPDAL
UVSLØKK JON	SPÆLAVEGEN 1155	7340 OPPDAL
ISHOEL OLA	SPÆLAVEGEN 1258	7340 OPPDAL
ISHOEL OLA	MORKELVEGEN 5	7340 OPPDAL
ISHOL OLAV	SPÆLAVEGEN 1256	7340 OPPDAL
BLOKHUS MARIT JOHANNE	DINDALSVEGEN 100	7342 LØNSET
RASMUSSEN MOGENS JUUL	Sunnalsvegen 938	7340 OPPDAL
AALBU DORDI	Sunnalsvegen 938	7340 OPPDAL
Oppdal Bygdealmening	Inge Krokanns veg 11	7340 Oppdal
Statskog SF	Søren Thornæs vei 10	7800 NAMSOS
STATSBYGG	Postboks 8106 Dep.	0032 OSLO
Haugnæss Hege	Trulsebråten 75	1350 Lommedalen
Outzen Stein	Dovrevegen 751	7345 Driva
Joramo BA	Allmenningsvegen 11	2660 Dombås